



แผนพัฒนาการเกษตร

ตำบลไทรนอก

ประจำปี 2566 - 2570 (ฉบับทบทวน)

สำนักงานเกษตรอำเภอคลองไทรลาด
จังหวัดสุโขทัย



คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรตำบลไกรนอกเล่มนี้ ดำเนินการโดยเน้นการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นร่วมกันทำเวทีชุมชน วิเคราะห์ และค้นหาศักยภาพของชุมชนเพื่อให้การพัฒนาชุมชนตรงตามเป้าหมายและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ในลักษณะบูรณาการ สามารถแก้ไขปัญหของเกษตรกรและชุมชนได้ในการลดต้นทุนการผลิต ปรับปรุงคุณภาพและเพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตร ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ร่วมกันของชุมชน มีการตัดสินใจด้วยตนเองภายใต้ข้อมูลที่อยู่ตามสภาพความเป็นจริง เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

ดังนั้น ผู้จัดทำคิดว่าแผนพัฒนาการเกษตรตำบลไกรนอก คงเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการหรือองค์กรต่าง ๆ ที่จะนำไปประกอบในการวางแผนพัฒนาอาชีพระดับหมู่บ้านตำบลไกรนอก ได้บ้างแต่ถ้าเอกสารเล่มนี้ยังมีข้อผิดพลาดก็จะได้ทำการปรับปรุงในโอกาสต่อไป

(นางสาวทวิพร เขียวแก้ว)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ธันวาคม 2565

สารบัญ

บทที่ 1

| | |
|--|----|
| 1.1 สภาพข้อมูลทั่วไป | 1 |
| 1.2 ลักษณะภูมิประเทศ | 2 |
| 1.3 สภาพภูมิอากาศ | 6 |
| 1.4 เส้นทางคมนาคม | 8 |
| 1.5 แหล่งน้ำและระบบชลประทาน | 9 |
| 1.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม | 10 |
| โครงสร้างเศรษฐกิจ | 10 |
| จำนวนครัวเรือน | 11 |
| การศึกษา | 11 |
| การสาธารณสุข | 12 |
| ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม | 12 |
| 1.7 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used) | 13 |

บทที่ 2

| | |
|--|----|
| 2.1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลไกรนอก | 14 |
| 2.2 ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข | 25 |
| 2.3 การวิเคราะห์ Swot และ Tows Matrix | 28 |

บทที่ 3

| | |
|---|----|
| 3.1 พัฒนาการผลิตรายสินค้า | 29 |
| 3.2 พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร | 29 |
| 3.3 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร | 30 |

ภาคผนวก

โครงการ

บทที่ 1

1.1 ข้อมูลสภาพทั่วไป

1.1.1 ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลไกรนอก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก ของอำเภอกงไกรลาศ มีเนื้อที่โดยประมาณ 44.38 ตารางกิโลเมตร หรือพื้นที่ 27,117.62 ไร่

1.1.2 อาณาเขต

| | |
|-------------|---|
| ทิศเหนือ | ติดต่อกับตำบลกกแรต อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย |
| ทิศใต้ | ติดต่อกับตำบลดงเดือย อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย |
| ทิศตะวันออก | ติดต่อกับตำบลกกแรตและตำบลบ้านใหม่สุขเกษม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย |
| ทิศตะวันตก | ติดต่อกับตำบลไกรกลาง อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย |



ภาพที่ 1.1 แผนที่ตำบลไกรนอก

1.1.3 การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลไกรนอก แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน ดังนี้

| | |
|-----------|---------------|
| หมู่ที่ 1 | บ้านวัดโบสถ์ |
| หมู่ที่ 2 | บ้านเกาะ |
| หมู่ที่ 3 | บ้านไร่ |
| หมู่ที่ 4 | บ้านคู้ยาง |
| หมู่ที่ 5 | บ้านไกรนอก |
| หมู่ที่ 6 | บ้านป่ายาง |
| หมู่ที่ 7 | บ้านโป่งแค |
| หมู่ที่ 8 | บ้านวังไผ่สูง |

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

เป็นพื้นที่ราบลุ่มและมีน้ำท่วมขังในฤดูน้ำหลากและในช่วงฤดูแล้งบางพื้นที่จะขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร

1.2.1 ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

กลุ่มดินตำบลไกรนอก ส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมในฤดูฝน มีกลุ่มดิน ดังนี้

กลุ่มดินชุดที่ 4 มีพื้นที่ 15,708 ไร่ ลักษณะโดยทั่วไปเป็นดินพวกดินเหนียว ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาลหรือสีเทาปนสีเขียวมะกอกมีจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีน้ำตาลแก่อาจพบก้อนปูน ก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีสในดินชั้นล่างการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว พบตามที่ราบเรียบหรือที่ราบลุ่มระหว่างคันดินริมลำน้ำ กับลานตะพักลำน้ำค่อนข้างใหม่ น้ำแช่ขังในฤดูฝนลึก 30-50 ซม. นาน 4-5 เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง PH 5.5-6.5 ถ้าหากดินมีก้อนปูนปะปนอยู่ PH จะเป็น 7.0-8.0

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน 4-5 เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช สภาพพื้นที่ราบลุ่มมีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ ดินมีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว ในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังที่ผิวดินเป็นระยะเวลา 4-5 เดือน เนื้อดินเป็นดินเหนียวเก็บกักน้ำได้ดี จึงเหมาะสมที่จะใช้ในการทำนามากกว่าการปลูกพืชอย่างอื่น

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุม

ปลูกลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 7 มีเนื้อที่ 5,933 ไร่ ลักษณะโดยทั่วไป เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีแดงปนเหลือง สีน้ำตาลปนแดงหรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำนํ้า เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว พบตามพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ฤดูฝนช่วงน้ำลึก 30-50 ซม. น่าย 3-4 เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง PH 6.0-7.0

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช เมื่อพิจารณาสภาพพื้นที่ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ 7 มีความเหมาะสมในการทำนา

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 15 มีเนื้อที่ 5,498 ไร่ ลักษณะโดยทั่วไป ลุ่มดินทรายแบ่งลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน หนาแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ 15 มีความเหมาะสมในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก ซึ่งเกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินนี้ยังสามารถปลูกพืชไร่ และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้ง ถ้าน้ำชลประทานและเกษตรกรได้ปฏิบัติกันอยู่แล้วในบางพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือก

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (สื่อน้ำมันหรือสื่อน้ำมัน 6-8 ต้น/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน การปักดำข้าวควรเพิ่มจำนวนต้นต่อกอให้มากขึ้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ต้น/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ต้น/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุยมะพร้าว 50x50x50 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 33 มีเนื้อที่ 366 ไร่ ลักษณะโดยทั่วไป เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแข็ง ดินมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่งในดินล่างลึก ๆ มีจุดประสีเทา และน้ำตาลอาจมีไรไมก้า หรือก้อนบนปะปนเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบนสันดินริมน้ำเก่าและเนินตะกอนรูปพัด มีพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ 2-12% เป็นดินสีเทา มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า 1 เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ดินชั้นบนมี PH ประมาณ 6.5-7.5

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน บางพื้นที่อาจพบชั้นดานแข็งที่เกิดจากการเกษตรกรรม

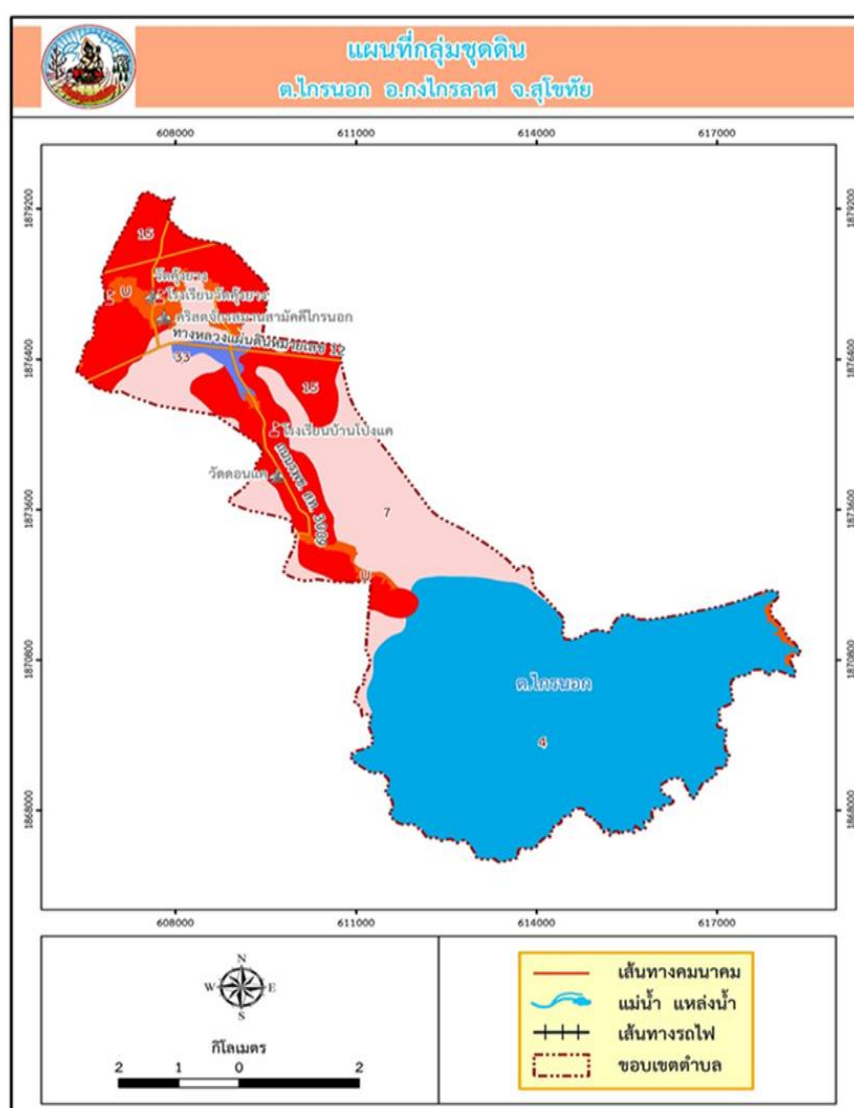
ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช กลุ่มชุดดินที่ 33 มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชหลายชนิดทั้งพืชไร่ พืชผัก ไม้ผลและทำนาข้าว ซึ่งได้ใช้ประโยชน์ในดินกลุ่มนี้

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมและที่ความแตกต่างกันในแต่ละปี เพื่อทำลายชั้นดานและป้องกันการเกิดชั้นดาน จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ต้น/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลงพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

ตารางที่ 1.1 แสดงกลุ่มชุดดินตำบลไกรนอก

| ลำดับ | กลุ่มชุดดิน | พื้นที่ (ไร่) |
|-------|-------------|---------------|
| 1 | 4 | 15,708 |
| 2 | 7 | 5,933 |
| 3 | 15 | 5,498 |
| 4 | 33 | 366 |
| 5 | U | 764 |
| รวม | | 28,269 |



ภาพที่ 1.2 แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินตำบลไกรนอก

1.3 สภาพภูมิอากาศ

1.3.1 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ โดยทั่ว ๆ ไปมีลักษณะ ฤดูร้อน ได้รับอิทธิพลมาจากลมมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือ และตะวันตกเฉียงใต้ พัดผ่านตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือและตะวันตกเฉียงใต้ตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาวได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมจากตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม

1.3.2 ฤดูกาล

ฤดูร้อน เริ่มปลายเดือนมีนาคม – เดือนพฤษภาคม อากาศร้อนสูงสุดเดือนเมษายน

อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ปี 2565 เท่ากับ 36.40 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน เริ่มเดือนพฤษภาคม – เดือนตุลาคม จำนวนปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 6 ปี

(2560-2565) เท่ากับ 831.26 มิลลิเมตร

ฤดูหนาว เริ่มเดือนพฤศจิกายน-เดือนกุมภาพันธ์ อากาศหนาวที่สุดเดือนธันวาคมและมกราคม อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในปี 2565 เท่ากับ 20.75 องศาเซลเซียส

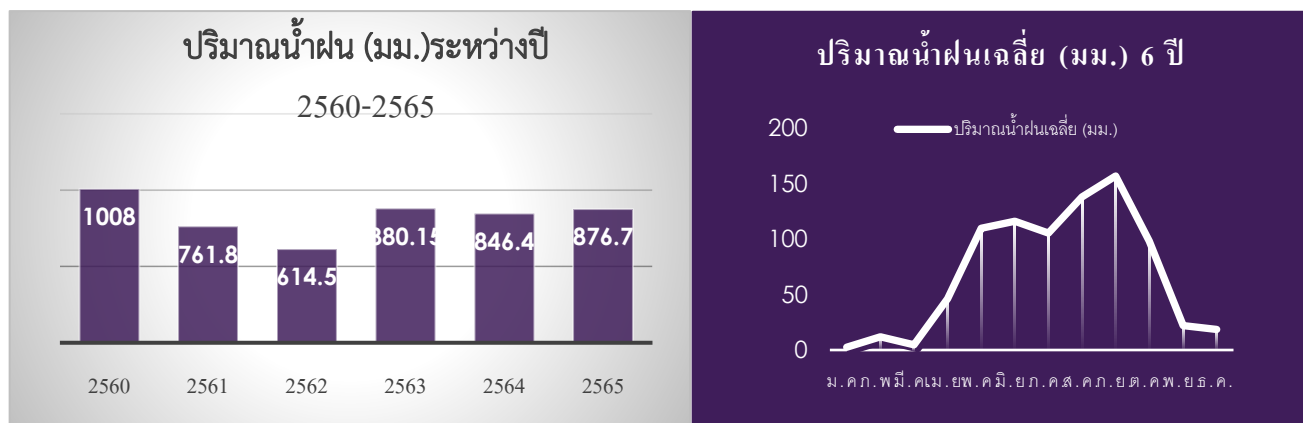
1.3.3 ปริมาณน้ำฝน

อำเภอองไกรลาค จังหวัดสุโขทัย วัดปริมาณน้ำฝนในช่วง 6 ปี (2560-2565) โดยมีปริมาณน้ำฝนมากที่สุดในปี 2560 วัดได้ 1,008 มิลลิเมตร ส่วนฝนตกน้อยที่สุดเกิดขึ้นในปี 2562 วัดได้ 614 มิลลิเมตร ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 6 ปี วัดได้ 831.26 มิลลิเมตร โดยปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยน้อยที่สุดเกิดขึ้นในเดือนมกราคม วัดได้ 2.5 มิลลิเมตร และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยมากที่สุดเกิดขึ้นในเดือนกันยายน วัดได้ 157.03 มิลลิเมตร

ตารางที่ 1.2 ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ของอำเภอองไกรลาค จังหวัดสุโขทัย ระหว่างปี 2560-2565

| ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) อำเภอองไกรลาค จังหวัดสุโขทัย | | | | | | | | | | | | | |
|--|------|------|-------|-------|--------|--------|--------|--------|--------|-------|-------|-------|---------|
| ปี/เดือน | ม.ค. | ก.พ. | มี.ค. | เม.ย. | พ.ค. | มิ.ย. | ก.ค. | ส.ค. | ก.ย. | ต.ค. | พ.ย. | ธ.ค. | รวม |
| 2565 | 1 | 20 | 16.1 | 17.6 | 115 | 79.7 | 173.3 | 227 | 126.5 | 83.2 | 2.3 | 15 | 876.7 |
| 2564 | 1.2 | 3.4 | 5.2 | 11.8 | 24.5 | 51.2 | 117.5 | 124.6 | 157 | 159 | 97 | 94 | 846.40 |
| 2563 | - | - | - | 177.2 | 62.2 | 166.5 | 31 | 120 | 231.45 | 91.8 | - | - | 880.15 |
| 2562 | 5.5 | 3.2 | 3.4 | 12.4 | 176 | 126 | 121 | 124 | 24 | 11 | 5 | 3 | 614.5 |
| 2561 | - | 3.2 | - | 26.1 | 120.2 | 186.8 | 36.9 | 97.4 | 209.6 | 81.6 | - | - | 761.8 |
| 2560 | 7.3 | 42.2 | 3.4 | 33.4 | 160.8 | 86.7 | 153.2 | 135.3 | 193.6 | 163.4 | 28.7 | - | 1,008.0 |
| เฉลี่ย 6 ปี | 2.5 | 12 | 4.68 | 46.42 | 109.78 | 116.15 | 105.48 | 138.05 | 157.03 | 98.33 | 22.17 | 18.67 | 831.26 |

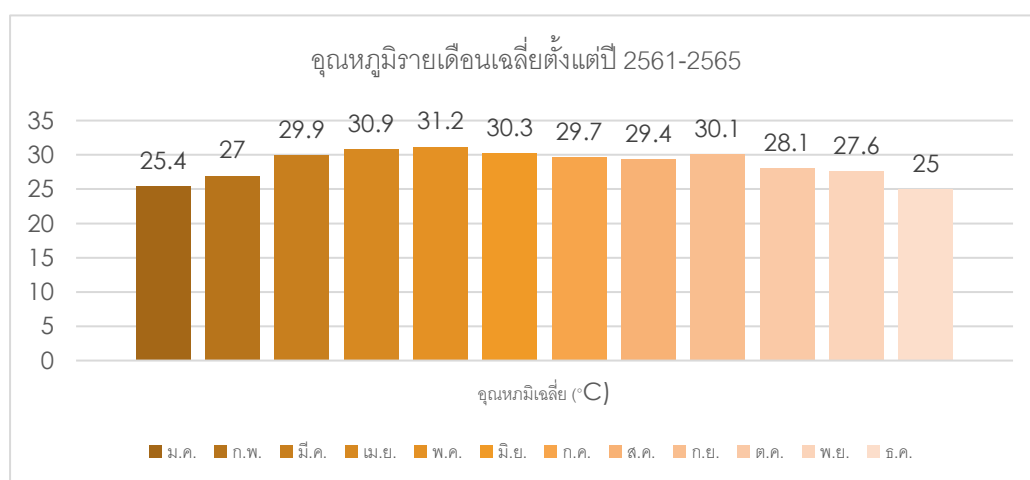
ที่มา : ที่ว่าการอำเภอองไกรลาค (ธันวาคม, 2565)



ภาพที่ 1.3 ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มิลลิเมตร) ของอำเภอองไกรลาค จังหวัดสุโขทัย (ปี 2560-2565)

ตารางที่ 1.3 แสดงอุณหภูมิเฉลี่ย 4 ปี (2561 – 2565)

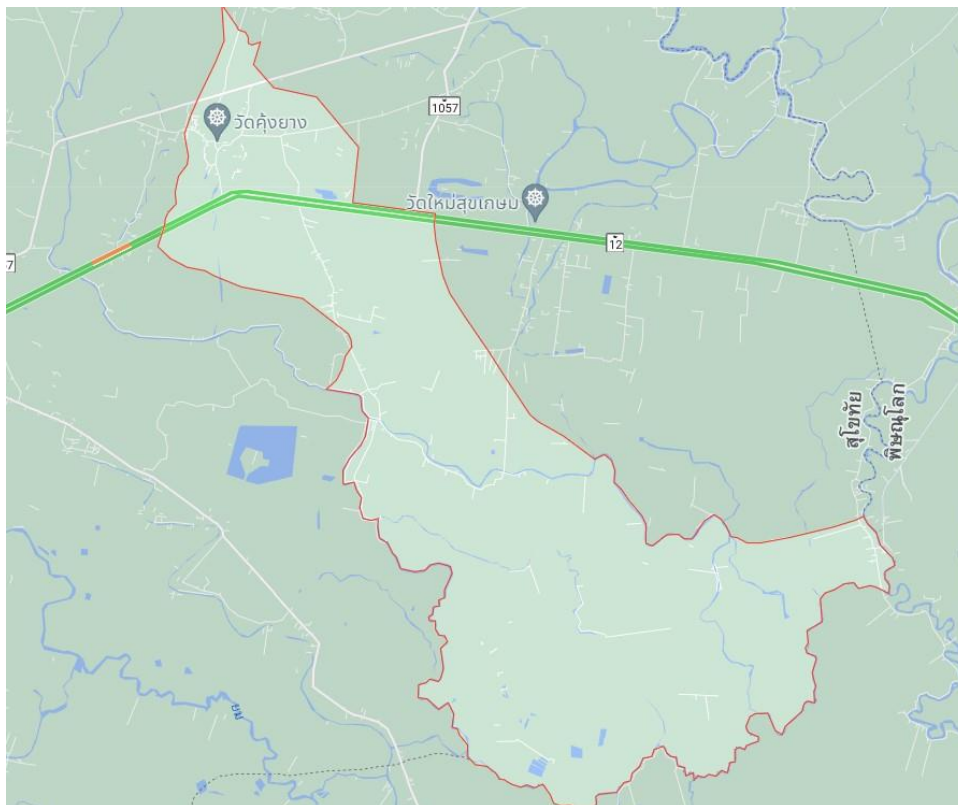
| อุณหภูมิ(°C) | | ม.ค. | ก.พ. | มี.ค. | เม.ษ. | พ.ค. | มิ.ย. | ก.ค. | ส.ค. | ก.ย. | ต.ค. | พ.ย. | ธ.ค. | เฉลี่ย |
|--------------|--------|------|------|-------|-------|------|-------|------|------|------|------|------|------|--------|
| 2561 | สูงสุด | 36 | 35 | 37 | 39 | 38 | 35 | 35 | 34 | 36 | 35 | 35 | 36 | 35.91 |
| | ต่ำสุด | 17 | 20 | 22 | 21 | 23 | 24 | 24 | 24 | 24 | 19 | 19 | 17 | 21.16 |
| 2562 | สูงสุด | 34 | 37 | 39 | 41 | 41 | 38 | 34 | 34 | 34 | 33 | 32 | 32 | 35.75 |
| | ต่ำสุด | 17 | 20 | 21 | 24 | 25 | 24 | 24 | 25 | 24 | 23 | 19 | 17 | 21.91 |
| 2563 | สูงสุด | 35 | 36 | 40 | 40 | 40 | 39 | 34 | 34 | 35 | 35 | 34 | 34 | 36.33 |
| | ต่ำสุด | 15 | 15 | 23 | 21 | 23 | 24 | 24 | 24 | 30 | 22 | 29 | 18 | 22.33 |
| 2564 | สูงสุด | 35 | 37 | 39 | 39 | 38 | 38 | 38 | 37 | 35 | 35 | 35 | 33 | 36.58 |
| | ต่ำสุด | 14 | 17 | 21 | 23 | 24 | 23 | 24 | 23 | 24 | 23 | 19 | 14 | 20.75 |
| 2565 | สูงสุด | 35 | 37 | 38 | 40 | 37 | 36 | 36 | 35 | 35 | 35 | 35 | 35 | 36.17 |
| | ต่ำสุด | 16 | 16 | 19 | 21 | 23 | 22 | 24 | 24 | 24 | 21 | 19 | 14 | 20.25 |



ภาพที่ 1.4 แผนภูมิแสดงอุณหภูมิเฉลี่ยของแต่ละเดือน พ.ศ. 2561 - 2565

1.4 เส้นทางคมนาคม

ตำบลไกรนอกมีถนนทางหลวงแผ่นดินตัดผ่าน ได้แก่ ถนนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 12 สิงห์วัฒน์ (สุโขทัย-พิษณุโลก) และทางหลวงหมายเลข 1057 และทางหลวงชนบทหมายเลข ๒๐๐๕



ภาพที่ 1.5 แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลไกรนอก
(ที่มา : <https://www.google.com/maps/place/>)

ตารางที่ 1.4 แสดงจำนวนเส้นทางคมนาคมท้องถิ่นในแต่ละหมู่บ้าน ตำบลไกรนอก

| หมู่ที่ | ถนนลาดยางแอสฟัลต์(สาย) | ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก (สาย) | ถนนลูกรัง (สาย) |
|---------|------------------------|-------------------------------|--------------------|
| 1 | - | 1 | 1 |
| 2 | - | 1 | - |
| 3 | - | 8 | - |
| 4 | - | 1 | - |
| 5 | 1 | - | - |
| 6 | - | 3 | 1 |
| 7 | - | 3 | - |
| 8 | 1 | - | - |
| รวม | 2 | 17 | 2 |

1.5 แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ตารางที่ 1.5 แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติ

| ลำดับ ที่ | ชื่อคลอง | ที่ตั้ง | ขนาด | | | สภาพการใช้งาน |
|--------------|--------------------------|----------------|--------|-----------|---------------|------------------|
| | | | กว้าง | ยาว | ลึก เฉลี่ย | |
| 1 | คลองหลังโรงเรียนวัดโบสถ์ | ม.1,2 ต.ไกรนอก | 12 ม. | 1,070 ม. | 3 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |
| 2 | คลองลู | ม.1 ต.ไกรนอก | 2.5 ม. | 400 ม. | 1 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |
| 3 | คลองตาม่อง | ม.1,2 ต.ไกรนอก | 9 ม. | 1,200 ม. | 2 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |
| 4 | คลองพันม้า | ม.3 ต.ไกรนอก | 17 ม. | 2,049 ม. | 3 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |
| 5 | คลองลู | ม.4 ต.ไกรนอก | 2.5 ม. | 400 ม. | 1 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |
| 6 | คลองหนองหญ้าปล้อง | ม.2,5 ต.ไกรนอก | 8 ม. | 2,400 ม. | 1.5 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |
| 7 | คลองเหมืองช้าง | ม.7,8 ต.ไกรนอก | 25 ม. | 12,000 ม. | 5 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |
| 8 | คลองหนองยาว | ม.7 ต.ไกรนอก | 8 ม. | 540 ม. | 1.5 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |
| 9 | คลองไผ่ปากหวาน | ม.8 ต.ไกรนอก | 18 ม. | 8,100 ม. | 4 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |
| 10 | คลองไธ่ตัวนกจิเอน | ม.8 ต.ไกรนอก | 16 ม. | 900 ม. | 4 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |
| 11 | คลองงอกตุ | ม.8 ต.ไกรนอก | 17 ม. | 400 ม. | 2 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |
| 12 | คลองหนองหลวง | ม.8 ต.ไกรนอก | 27 ม. | 4,000 ม. | 3 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |
| 13 | คลองอ้ายด้วน | ม.8 ต.ไกรนอก | 10 ม. | 548 ม. | 3 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |
| 14 | คลองกล้า | ม.8 ต.ไกรนอก | 17 ม. | 4,000 ม. | 2 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |
| 15 | คลองหมื่นเพชร | ม.8 ต.ไกรนอก | 17 ม. | 2,100 ม. | 3 ม. | ใช้ได้เฉพาะฤดูฝน |

ตารางที่ 1.6 แสดงแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

| ลำดับ | ประเภท | จำนวน | ที่ตั้ง |
|-------|------------------------------|-------|------------|
| 1 | ฝาย | - | - |
| 2 | บ่อน้ำตื้น | 159 | หมู่ 1 – 8 |
| 3 | สระเก็บน้ำขนาด 960,000 ลบ.ม. | - | - |
| 4 | บ่อบาดาลสาธารณะ | 9 | หมู่ 1 – 8 |
| 5 | สระเก็บน้ำ | 41 | หมู่ 1 – 8 |

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษายมนาน จะรับผิดชอบพื้นที่โครงการบางระกำโมเดล ซึ่งตำบลไกรนอก ได้เข้าร่วมโครงการ อยู่ในเขตชลประทาน ได้แก่ หมู่ 2 หมู่ 5 หมู่ 7 และหมู่ 8

ตารางที่ 1.7 แสดงพื้นที่การเกษตรในเขต/นอกเขตชลประทาน

| หมู่ | ชื่อหมู่บ้าน | จำนวนเกษตรกร (ราย) | พื้นที่ทั้งหมด | ในเขต ชลประทาน | นอกเขต ชลประทาน |
|------|---------------|-----------------------|----------------|-------------------|--------------------|
| 1 | วัดโบสถ์ | 182 | 1,512.00 | | 1,512.00 |
| 2 | ไกรนอก | 161 | 1,019.00 | 1,019.00 | - |
| 3 | บ้านไร่ | 115 | 1,011.00 | | 1,011.00 |
| 4 | คู้ยาง | 38 | 352.00 | | 352.00 |
| 5 | ไกรนอก | 136 | 1,106.00 | 1,106.00 | - |
| 6 | ป่ายาง | 54 | 504.00 | | 504.00 |
| 7 | บ้านโป่งแค | 60 | 3,207.00 | 3,207.00 | - |
| 8 | บ้านวังไผ่สูง | 598 | 12,508.00 | 12,508.00 | - |
| รวม | | 1,344 | 21,219.00 | 17,840.00 | 3,379.00 |

1.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

1.6.1 โครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรตำบลไกรนอกส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 96.00 และทำการเกษตรเป็นอาชีพรองเพียง ร้อยละ 4 ซึ่งเกษตรกรมีการทำอาชีพเสริมอื่น ๆ เช่น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร งานฝีมือ งานหัตถกรรม การเย็บผ้า เป็นต้น

1.6.2 รายได้ของประชากร

ตารางที่ 1.8 แสดงรายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว ของตำบลไกรนอก

| รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี ตำบลไกรนอก ปี 2565 | | |
|--|----------------------|-------------------------------|
| ที่ | พื้นที่ | รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี (บาท) |
| 1 | หมู่ 1 บ้านวัดโบสถ์ | 97,445.76 |
| 2 | หมู่ 2 บ้านไกรนอก | 95,853.87 |
| 3 | หมู่ 3 บ้านไร่ | 81,889.11 |
| 4 | หมู่ 4 บ้านวัดยาง | 102,485.30 |
| 5 | หมู่ 5 บ้านไกรนอก | 85,766.27 |
| 6 | หมู่ 6 บ้านป่ายาง | 53,638.99 |
| 7 | หมู่ 7 บ้านโป่งแค | 71,871.19 |
| 8 | หมู่ 8 บ้านวังไผ่สูง | 58,935.40 |
| | เฉลี่ยทั้งสิ้น | 80,897.56 |

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองไกรลาค , 2565

1.6.3 จำนวนครัวเรือน

ตำบลไกรนอก มีประชากรรวมทั้งสิ้น 4,287 คน จำแนกเป็นชาย 2,045 คน หญิง 2,242 คน ตารางที่ 1.9 แสดงจำนวนประชากรและครัวเรือนของตำบลไกรนอก ข้อมูลวันที่ 28 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2565

| หมู่ที่ | ชื่อหมู่บ้าน | จำนวนประชากร | | | ครัวเรือน ทั้งหมด | ครัวเรือน เกษตรกร |
|----------------|---------------|--------------|-------|-------|----------------------|----------------------|
| | | ชาย | หญิง | รวม | | |
| 1 | วัดโบสถ์ | 177 | 213 | 390 | 127 | 95 |
| 2 | ไกรนอก | 250 | 304 | 554 | 230 | 155 |
| 3 | บ้านไร่ | 325 | 322 | 647 | 242 | 165 |
| 4 | บ้านคู้ยาง | 328 | 363 | 691 | 279 | 158 |
| 5 | บ้านไกรนอก | 286 | 330 | 616 | 253 | 126 |
| 6 | บ้านป่ายาง | 157 | 175 | 332 | 133 | 67 |
| 7 | บ้านโป่งแค | 223 | 255 | 478 | 219 | 140 |
| 8 | บ้านวังไผ่สูง | 299 | 280 | 579 | 248 | 160 |
| รวม 8 หมู่บ้าน | | 2,045 | 2,242 | 4,287 | 1,740 | 1,066 |

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอองไกรลาศ 2565

1.6.4 การศึกษา

ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลไกรนอก จบชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 45.25 รองลงมา จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 16.02

| การศึกษา | เพศชาย | | เพศหญิง | | รวม | |
|-----------------------------------|--------|--------|---------|--------|-------|--------|
| | คน | ร้อยละ | คน | ร้อยละ | คน | ร้อยละ |
| ไม่เคยศึกษา | 24 | 0.73 | 18 | 0.54 | 42 | 1.27 |
| อนุบาล/ศูนย์เด็กเล็ก | 31 | 0.94 | 32 | 0.97 | 63 | 1.90 |
| ต่ำกว่าชั้นประถมฯ (ป.4, ป.7, ป.6) | 114 | 3.45 | 140 | 4.23 | 254 | 7.68 |
| ประถมฯ (ป.4, ป.7, ป.6) | 668 | 20.19 | 829 | 25.06 | 1,497 | 45.25 |
| ม.ต้น (มศ.1-3 หรือ ม.1-3) | 306 | 9.25 | 224 | 6.77 | 530 | 16.02 |
| ม.ปลาย (มศ.4-5 หรือ ม.4-6 ห | 216 | 6.53 | 257 | 7.77 | 473 | 14.30 |
| อนุปริญญา หรือเทียบเท่า หรือ ปวส. | 71 | 2.15 | 73 | 2.21 | 144 | 4.35 |
| ป.ตรี หรือเทียบเท่า | 115 | 3.48 | 161 | 4.87 | 276 | 8.34 |
| สูงกว่าปริญญาตรี | 12 | 0.36 | 17 | 0.51 | 29 | 0.88 |

ตารางที่ ที่มา : ข้อมูล จปฐ. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองไกรลาศ , 2565

ตารางที่ 1.10 โรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง

| ลำดับที่ | โรงเรียน | จำนวน(คน) |
|----------------------------------|--------------------|-----------|
| 1 | โรงเรียนวัดโบสถ์ | 135 |
| 2 | โรงเรียนบ้านโป่งแค | 49 |
| 3 | โรงเรียนวัดคู้ยาง | 116 |
| (ประถมศึกษา-มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) | | |

ตารางที่ 1.11 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน 3 แห่ง

| ลำดับที่ | ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก | จำนวน(คน) |
|----------|---|-----------|
| 1 | ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลไกรนอก | 26 |
| 2 | ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดโบสถ์ | 23 |
| 3 | ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโป่งแค | 20 |

- โรงเรียนผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลไกรนอก
สถานที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลไกรนอก อำเภอกรงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย จำนวนนักเรียน 120 คน
- ศูนย์ศึกษานอกระบบตามอัธยาศัยตำบลไกรนอก
สถานที่ตั้ง หมู่ 1 บ้านวัดโบสถ์ ตำบลไกรนอก อำเภอกรงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

1.6.5 การสาธารณสุข

- 1) มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไกรนอก มี 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลไกรนอก
- 2) สถานพยาบาลของเอกชน 4 แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 6 ตำบลไกรนอก
- 3) มีอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน 124 คน

1.6.6 ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชากรในตำบลไกรนอก นับถือศาสนาพุทธมีวัดจำนวน 3 แห่ง จะมีการทำบุญตักบาตรที่วัดทุกวันพระและวันสำคัญทางศาสนา ยึดมั่นในพระพุทธศาสนาทุกวันพระจะไปทำบุญตักบาตรตามวัดใกล้บ้าน และประเพณีพื้นบ้านทั่วไป เช่น วันสงกรานต์ วันตรุษไทย วันสารทไทย ประเพณีบวชนาค แต่งงาน การขึ้นบ้านใหม่ งานลอยกระทง เป็นต้น ร้อยละ 1 นับถือศาสนาอื่น

ตารางที่ 1.13 แสดงศาสนสถานของตำบลไกรนอก

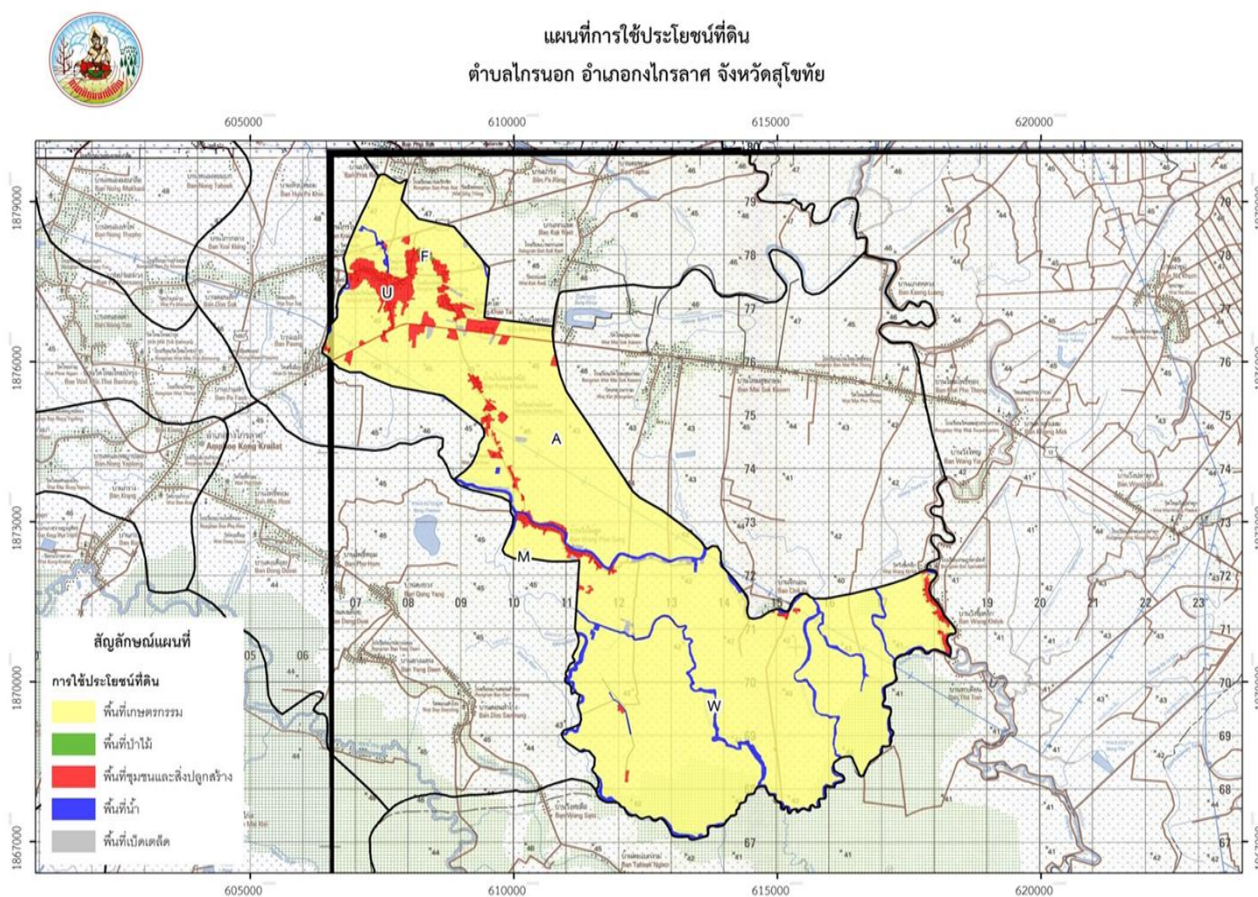
| ลำดับ | ประเภท | จำนวน | ชื่อ | ที่ตั้ง |
|-------|-----------------|-------|--------------------------------|---------|
| 1 | วัด | 1 | วัดโบสถ์ | หมู่ 1 |
| | | 2 | วัดวัดคู้ยาง | หมู่ 4 |
| | | 3 | วัดโป่งแค | หมู่ 7 |
| 2 | จุดงศสถาน | 1 | จุดงศสถานสุโขทัย (วัดโคกสะเดา) | หมู่ 8 |
| 3 | โบสถ์คริสต์จักร | 1 | โบสถ์คริสต์จักรบ้านคู้ยาง | หมู่ 5 |

1.7 การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ พื้นที่ตำบลไทรนอกเป็นที่ราบลุ่มเหมาะสมแก่การทำนา โดยสภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศได้จัดแบ่งประเภทไว้แสดงในตารางที่ 1.14 ดังนี้

ตารางที่ 1.14 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

| การใช้ประโยชน์ที่ดิน | | จำนวนไร่ |
|----------------------|----------------------------|----------|
| 1 | พื้นที่ทำการเกษตร | 25,670 |
| 2 | พื้นที่ป่าไม้ | 21 |
| 3 | พื้นที่เปิดโล่ง | 174 |
| 4 | พื้นที่ชุมชนและสิ่งแวดล้อม | 1,446 |
| 5 | พื้นที่น้ำ | 1,247 |



ภาพที่ 1.6 แสดงแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลไทรนอก

บทที่ 2

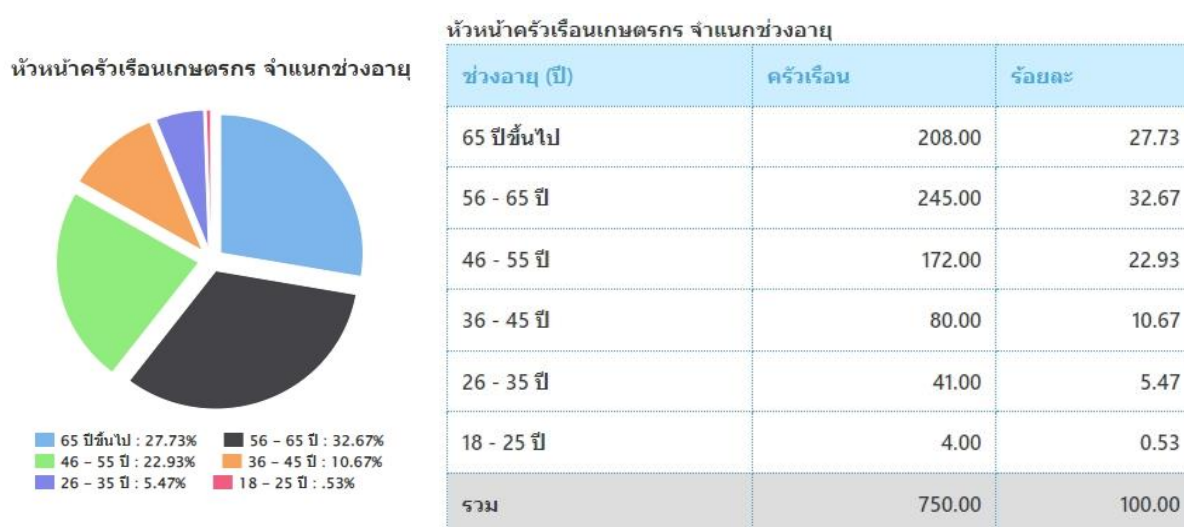
การวิเคราะห์สถานการณ์เกษตรของตำบลไกรนอก

2.1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลไกรนอก

2.1.1 เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

1) เกษตรกร

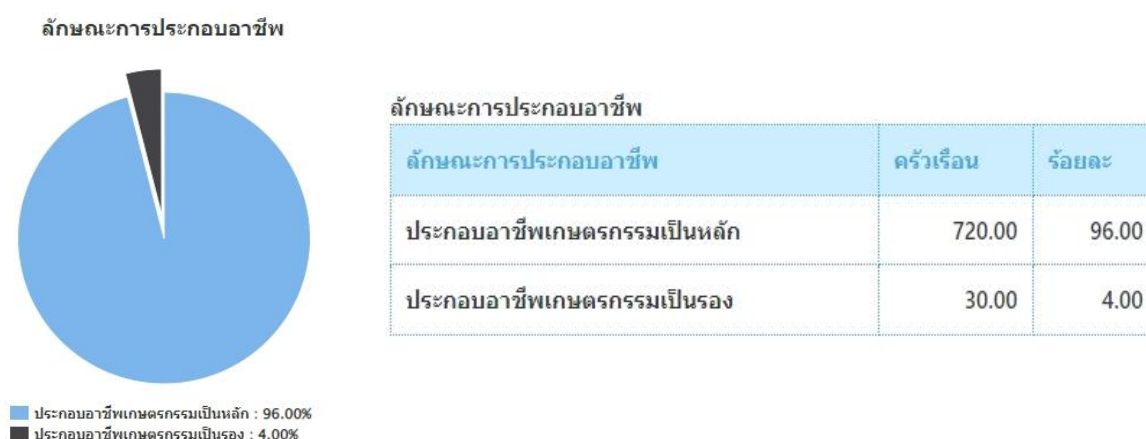
(1) จำนวนครัวเรือนเกษตรกร จำแนกตามอายุ ตำบลไกรนอก ปี พ.ศ 2565



ภาพที่ 2.1 จำนวนครัวเรือนเกษตรกร จำแนกตามอายุ ตำบลไกรนอก ปี พ.ศ 2565

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , 2565

(2) ลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลไกรนอก



ภาพที่ 2.1 ลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลไกรนอก ปี พ.ศ 2565

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , 2565

(3) ปริมาณการปลูกข้าวของเกษตรกรตำบลไกรนอก

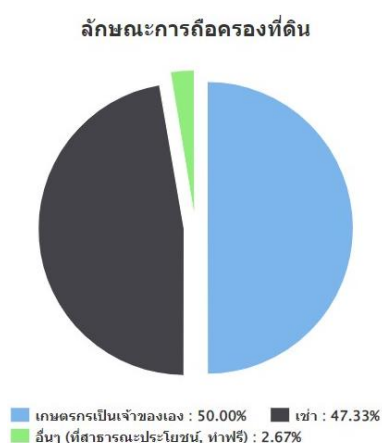


ภาพที่ 2.3 ปริมาณการปลูกข้าวของเกษตรกรตำบลไกรนอก

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , 2565

(4) ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร

| พื้นที่ถือครอง | | |
|----------------|----------------------|--------------------------------------|
| ครัวเรือน | พื้นที่ถือครอง (ไร่) | พื้นที่ถือครองเฉลี่ย (ไร่/ครัวเรือน) |
| 1,004.00 | 32,567.00 | 26.39 |



ลักษณะการถือครองที่ดิน *

| ลักษณะการถือครอง | ครัวเรือน | เนื้อที่ (ไร่) |
|------------------------------------|-----------|----------------|
| เกษตรกรเป็นเจ้าของ | 617.00 | 15,633.00 |
| เช่า | 584.00 | 16,253.00 |
| อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ท้าฟรี) | 33.00 | 681.00 |
| รวม ** | 1,004.00 | 32,567.00 |

หมายเหตุ * ข้อมูลตามที่ตั้งแปลง เฉพาะครัวเรือนที่แจ้งปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรในแต่ละปี

** เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

ภาพที่ 2.4 ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร ปี พ.ศ 2565

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , 2565

(5) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)



■ โฉนด/น.ส.ทุกประเภท : 75.19% ■ ส.ป.ก.ทุกประเภท : 11.88%
■ หนังสือรับรองของหน่วยงาน : 0.00% ■ เอกสารสิทธิ์อื่นๆ : 12.93%

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

| รวม | ประเภทเอกสารสิทธิ์ | | | |
|--------|------------------------|---------------------|------------------------------|-----------------------|
| | โฉนด/น.ส. ทุกประเภท | ส.ป.ก. ทุกประเภท | หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน | เอกสารสิทธิ์ อื่นๆ |
| 617.00 | 500.00 | 79.00 | 0.00 | 86.00 |

ภาพที่ 2.5 ประเภทเอกสารสิทธิ์ ครัวเรือนเป็นเจ้าของ

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , 2565

2) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

การเป็นสมาชิกองค์กรของเกษตรกรตำบลไกรนอก ครัวเรือนเกษตรกร 750 ครัวเรือน มีสมาชิกในครัวเรือน 2,215 คน โดยเฉลี่ย 1 ครัวเรือน จะมีสมาชิก 2 คน การเป็นสมาชิกองค์กรมากที่สุดคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จำนวน 665 ครัวเรือน รองลงมาคือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 60 ครัวเรือน สหกรณ์ภาคการเกษตร และกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน

3) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

นางกสิณ แสงมี

- ดำรงตำแหน่งประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอองไกรลาศ และเป็นปราชญ์เกษตรกรด้านไร่นาสวนผสม และยังมีความเชี่ยวชาญด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และเป็น **Smart Farmer** ต้นแบบ
- ดำรงตำแหน่งประธานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลไกรนอก
- ดำรงตำแหน่งศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลไกรนอก

(1) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลไกรนอกมีอาสาสมัครเกษตรทั้งหมด จำนวน 13 คน แบ่งเป็นสาขาต่างๆ ดังนี้

- เกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 8 คน
- อาสาปศุสัตว์ จำนวน 1 คน

- หมอдин จำนวน 3 คน
- อาสาสมัครสหกรณ์ จำนวน 1 คน

(2) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลไกรนอกมี นางกลิ่น แสงมี เป็นประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(3) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอองไกรลาศ

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางกลิ่น แสงมี

บ้านเลขที่ 45/2 บ้านวังไผ่สูง หมู่ 8 ตำบลไกรนอก อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

สถานการณ์ของพื้นที่ : ตำบลไกรนอกมีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน เกษตรกรสามารถทำนาได้อย่างต่อเนื่องแต่ไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนการผลิต การใช้น้ำอย่างมีคุณค่า ทำให้ได้ผลผลิตน้อยและประสบปัญหาขาดทุน

แนวทางการพัฒนา : มีการวางแผนการผลิต เน้นการผลิตแบบคุณภาพ และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การทำไร่นาสวนผสม การทำนาลดต้นทุน การปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่ปลอด

สารพิษ และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

หลักสูตรเรียนรู้ : 1. การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

2. การลดต้นทุนการประกอบอาชีพเกษตร

3. การแปรรูปสินค้าเกษตร

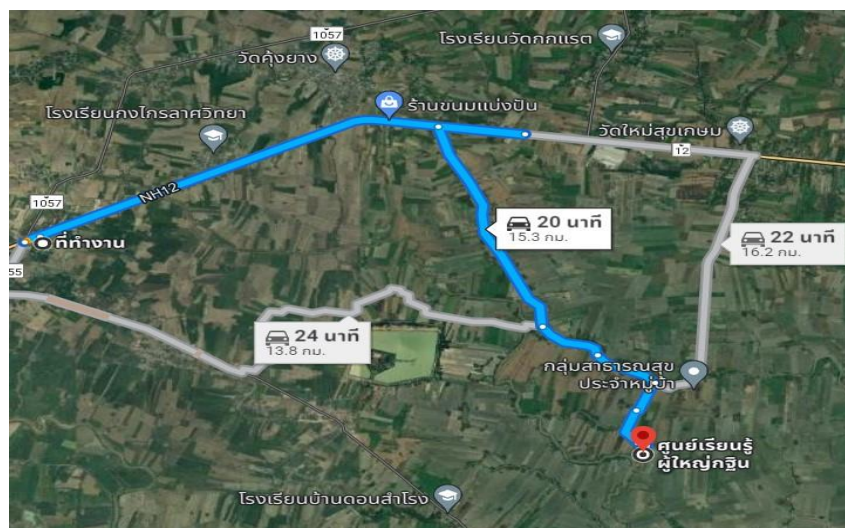
หลักสูตรบังคับ 1. เศรษฐกิจพอเพียง

2. เกษตรทฤษฎีใหม่

3. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม 1. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

2. องค์กรเกษตรกร

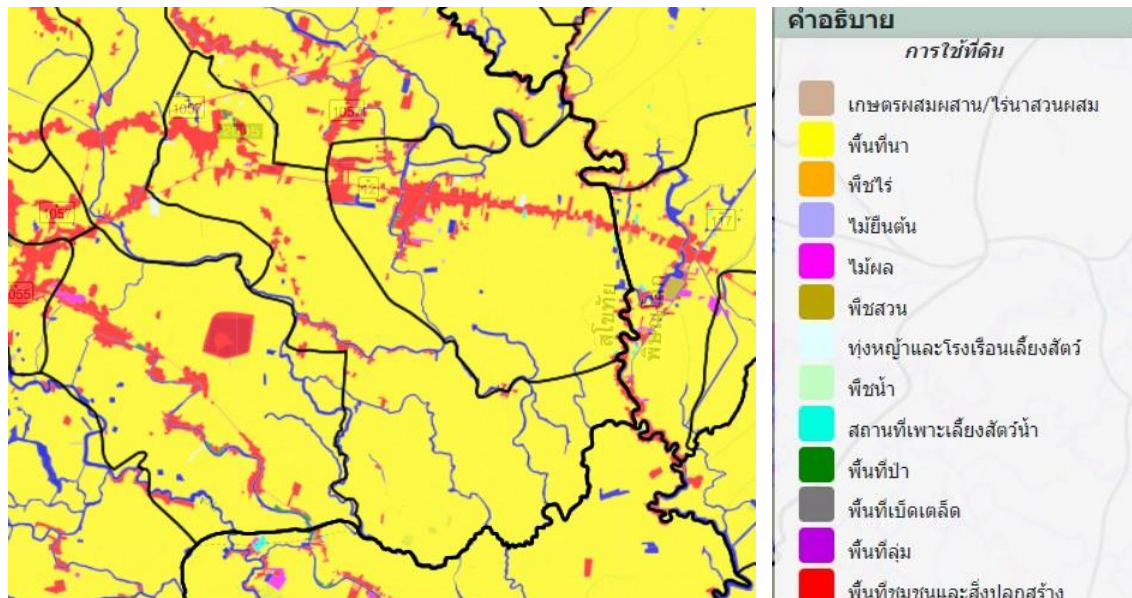


ภาพที่ 2.6 แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

2.1.2 ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรด้านเกษตร

1) ทรัพยากรดิน

กลุ่มดินตำบลไกรนอก ส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวระบายน้ำไม่ดี เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมในฤดูฝน เหมาะสมต่อการปลูกนาข้าว



ภาพที่ 2.7 แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลไกรนอก

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>

2) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลไกรนอกอยู่ในเขตชลประทานทั้งหมด 4 หมู่บ้าน พื้นที่ 17,840 ไร่ ในเขตชลประทานมีน้ำทำการเกษตรตลอดทั้งปี ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่โครงการบางระกำโมเดล ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษายมน่าน สำนักประทานที่ 3 โดยจะส่งน้ำให้เกษตรกรทำนา ตั้งแต่ 1 เมษายน - 30 กรกฎาคม อีกทั้งตำบลไกรนอกยังมีคลองและแหล่งกักเก็บน้ำอีกหลายแห่ง จึงทำเกษตรได้ตลอดปีหากมีน้ำเพียงพอ แต่พื้นที่นอกเขตชลประทาน 3,379 ไร่ นั้นจะทำการเกษตรต้องอาศัยน้ำฝน ซึ่งในฤดูแล้งก็จะขาดแคลนน้ำ

แต่ปัญหาในฤดูน้ำหลาก พื้นที่การเกษตร หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 8 ก็มักได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมขังเพราะเป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ และเกษตรกรสามารถหาปลาในฤดูน้ำหลากแทนการทำนา

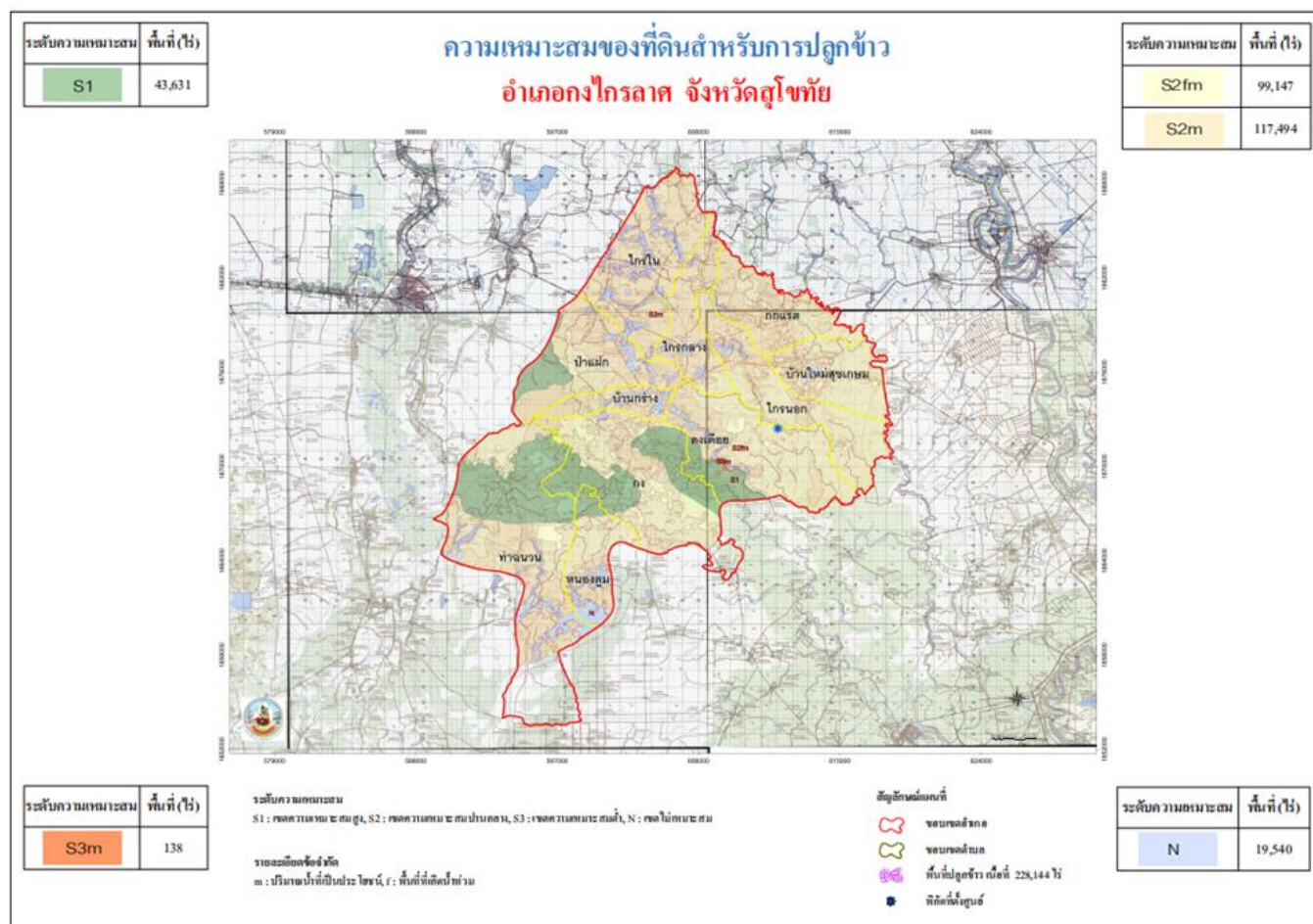
- บ่อน้ำตื้น จำนวน 159 บ่อ
- สระเก็บน้ำ จำนวน 41 สระ
- บ่อบาดาลสาธารณะ จำนวน 9 บ่อ
- คลองธรรมชาติ จำนวน 15 สาย

2.1.3 สีนค่าเกษตรที่สำคัญ

ข้าว

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(1) เขตความเหมาะสม ของตำบลไกรนอกมีพื้นที่เหมาะสมปานกลาง สำหรับปลูกข้าว



ภาพที่ 2.8 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมที่ดินสำหรับการปลูกข้าว อำเภอกรลาต จังหวัดสุโขทัย

2) ปริมาณการผลิต

(1) สีนค่าข้าว

ตารางที่ 2.1 แสดงสินค้านำเข้าด้านพืช

| ลำดับ | ชนิดพืช | จำนวน ครัวเรือน | พื้นที่ปลูก(ไร่) | พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่) | ผลผลิตรวม (กก) | ผลผลิต เฉลี่ย (กก./ไร่) | ราคา ผลผลิต เฉลี่ย (บาท/กก.) | มูลค่าผลผลิต ทั้งหมด (บาท) |
|-------|----------|--------------------|------------------|----------------------------|----------------|-------------------------------|---------------------------------------|-------------------------------|
| 1. | ข้าวเจ้า | 974 | 19,268.62 | 19,268.62 | 13,186,002.75 | 705 | 6.2 | 81,753,217.05 |

ที่มา: ข้อมูลสำนักงานเกษตรอำเภอกรลาต ปี 2564

(2) ปศุสัตว์

ตารางที่ 2.2 แสดงการผลิตด้านปศุสัตว์

| เกษตรกร (ราย) | โคเนื้อ (ตัว) | กระบือ(ตัว) | สุกร (ตัว) | ไก่ (ตัว) | เป็ด (ตัว) | สัตว์อื่นๆ (ตัว) |
|---------------|---------------|-------------|------------|-----------|------------|------------------|
| 338 | 185 | 7 | 2,544 | 45,027 | 416 | 7 |

ที่มา ข้อมูลจากปศุสัตว์อำเภอองไกรลาศปี 2564

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(1) เทคโนโลยีการผลิตข้าว

เกษตรกรตำบลไกรนอกจะทำการปลูกข้าวโดยการทำนาหว่านน้ำตม ใช้รถไถป่นนาก่อนไถนาปล่อยน้ำให้ท่วมแปลงนาแล้วจึงทำการไถจอบหมุนหรือเรียกว่าป่น แล้วจึงหว่านข้าว จำนวน 20 – 30 กิโลกรัมต่อไร่ พันธุ์ข้าวพันธุ์ดีที่นิยมปลูก คือ กข 29, กข 41, กข 49, กข 57, กข 61 พันธุ์สุพรรณบุรี 1, พิษณุโลก 2 เป็นต้น เมื่อหว่านข้าวแล้วขังน้ำไว้ในแปลงนา 1 คืบ จึงระบายน้ำออกหลังข้าวงอก จากนั้น 7 วัน จึงฉีดพ่นยาคุมหญ้า และอีกสามวันก็สูบน้ำเข้านาพร้อมหยอดยาหอยเชอรี่ เมื่อข้าวอายุประมาณ 20 – 25 วัน จึงหว่านปุ๋ยเคมีครั้งแรกโดยใช้สูตร 16-20-0 อัตราที่ใช้ 20 – 25 กิโลกรัม/ไร่ และเกษตรกรบางรายก็ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 ผสมในอัตรา 1 : 1 และมีการสำรวจโรค แมลง ศัตรูข้าว ทุกระยะเมื่อพบว่ามีอาการระบาด จึงมีการใช้สารเคมีซึ่ง โรค แมลง ศัตรูข้าว ที่พบคือ

1. หนอนห่อใบข้าว
2. เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
3. ข้าววัชพืช
4. โรคใบไหม้
5. โรคใบขีดสีน้ำตาล
6. โรคเน่าคอรวง
7. ขอบใบแห้ง

ซึ่งการระบาดของโรค แมลง ศัตรูข้าว จะพบว่ามีอาการระบาดรุนแรงเป็นช่วง ๆ เนื่องจากเกษตรกรบางรายจะปลูกข้าวต่อเนื่องไว้พักแปลง โดยระบบการผลิตจะเป็นการปลูกข้าวนาปี ครั้งที่ 1 นาปี ครั้งที่ 2 และนาปรัง ครั้งที่ 1

ทำให้ไม่สามารถตรวจจริงชีวิตของแมลงศัตรูข้าวได้ และเกษตรกรจะใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 โดยใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา 10-25 กิโลกรัม/ไร่ ก่อนข้าวออกรวง 30 วัน แล้วจึงทำการเก็บเกี่ยวโดยเริ่มเกี่ยวข้าวระยะพลับพลึง โดยใช้รถเกี่ยวหวด ราคาไร่ละ 400 – 450 บาท เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วก็นำข้าวเปลือกไปขายที่ท่าข้าวในเขต ตำบลกกแรต ตำบลบ้านใหม่ สุขเกษม และเขตอำเภอกงไกรลาศ

- การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

เกษตรกรไม่นิยมการตากข้าวเปลือก เนื่องจากไม่มีลานตากข้าวเปลือก คุณภาพข้าวเปลือกมีความขึ้น
ประมาณ 25%

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปี ข้าวนาปรัง

-**ข้าวนาปี** พื้นที่ปลูกข้าวนาปีตำบลไกรนอก

ผลผลิตโดยเฉลี่ย 700 กิโลกรัม/ไร่

-ข้าวนาปรัง พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังตำบลไกรนอก

ผลผลิตโดยเฉลี่ย 750 กิโลกรัม/ไร่

ปฏิทินการผลิตข้าวตำบลไกรนอก

| ชื่อสินค้า | ม.ค. | ก.พ. | มี.ค. | เม.ย. | พ.ค. | มิ.ย. | ก.ค. | ส.ค. | ก.ย. | ต.ค. | พ.ย. | ธ.ค. |
|------------|------|------|-------|-------|------|-------|------|------|------|------|------|------|
| ข้าวนาปี | | | | ← | △ | → | ← | → | | | | |
| ข้าวนาปรัง | ← | | → | | | | | | | △ | → | |

สัญลักษณ์ ↔

 ↔

ช่วงฤดูปลูก △

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽

ปลูกสูงสุด

เก็บเกี่ยวสูงสุด

ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ยต่อไร่ ตำบลไกรนอก
ข้าวนาปี

1. คำว่าวัสดุ

- | | | | |
|-------------------------------------|---|-------|-----|
| - ค่าเมล็ดพันธุ์ 25 กก. ๆ ละ 17 บาท | = | 425 | บาท |
| - ค่าหวานไร่ละ | = | 50 | บาท |
| - ปุ๋ยเคมี | = | 1,225 | บาท |

สูตร 46-0-0

สูตร 18-8-8

| | | | |
|------------------------------------|---|-----|-----|
| - ค่าหัวานปุ๋ยไร่ละ 50 บาท 2 ครั้ง | = | 100 | บาท |
| ค่าอื่น ๆ | | | |
| - ฮอร์โมนอาหารเสริม | = | 40 | บาท |
| - ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช | = | 250 | บาท |
| - ค่าฉีดสารเคมีวัชพืช 2 ครั้ง | = | 100 | บาท |
| - ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช | = | 300 | บาท |
| - ค่าฉีดสารเคมีศัตรูพืช 2 ครั้ง | = | 100 | บาท |
| - ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง | = | 500 | บาท |

2. ค่าแรงงานค่าจ้าง

| | | | |
|--|---|-----|-----|
| - ค่าเตรียมดินรถไถใหญ่ปั่นและรถไถเล็กทำเทือก | = | 450 | บาท |
| - ค่ารถเกี่ยวนา | = | 400 | บาท |
| - ค่าขนส่งผลผลิต | = | 80 | บาท |
| - ค่าเช่าที่ดิน | = | 500 | บาท |

รวม

4,520 บาท

| | | |
|----------------------------|--------------|-----|
| ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.) | 810 | บาท |
| ราคาที่ขายได้ (บาท/ไร่) | 8.0 | บาท |
| รายได้ต่อไร่ (บาท/ไร่) | 6,480 | บาท |
| กำไรสุทธิ (บาท/ไร่) | <u>1,960</u> | บาท |

ต้นทุนการผลิตข้าวนาปรัง ตำบลไกรนอก

1. ค่าวัสดุ

| | | | |
|------------------------------------|---|-------|-----|
| - ค่าเมล็ดพันธุ์ 25 กก.ๆ ละ 17 บาท | = | 425 | บาท |
| - ค่าหัวานไร่ละ | = | 50 | บาท |
| - ปุ๋ยเคมี | = | 1,225 | บาท |

สูตร 46-0-0

สูตร 18-8-8

| | | | |
|------------------------------------|---|-----|-----|
| - ค่าหัวานปุ๋ยไร่ละ 50 บาท 2 ครั้ง | = | 100 | บาท |
| ค่าอื่น ๆ | | | |
| - ฮอร์โมนอาหารเสริม | = | 40 | บาท |

| | | | |
|-----------------------------------|---|-----|-----|
| - ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช | = | 250 | บาท |
| - ค่าจ้างฉีดสารเคมีวัชพืช 2 ครั้ง | = | 100 | บาท |
| - ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช | = | 450 | บาท |
| - ค่าฉีดสารเคมีศัตรูพืช 3 ครั้ง | = | 150 | บาท |
| - ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง | = | 700 | บาท |

2. ค่าแรงงานค่าจ้าง

| | | | |
|--|---|-----|-----|
| - ค่าเตรียมดินรถไถใหญ่ปั่นและรถไถเล็กทำเทือก | = | 450 | บาท |
| - ค่ารถเกี่ยวนา | = | 400 | บาท |
| - ค่าขนส่งผลผลิต | = | 80 | บาท |
| - ค่าเช่าที่ดิน | = | 500 | บาท |

รวม 4,920 บาท

| | | |
|----------------------------|---------------------|-----|
| ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.) | 820 | บาท |
| ราคาขายได้ (บาท/กก.) | 8.2 | บาท |
| รายได้ต่อไร่ (บาท/ไร่) | 6,724 | บาท |
| กำไรสุทธิ (บาท/ไร่) | <u><u>1,804</u></u> | บาท |

- แหล่งเงินเชื่อเพื่อการเกษตร

เงินทุนที่เกษตรกรตำบลไกรนอกใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อการเกษตรมีที่มา ดังนี้

- แหล่งเงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- แหล่งเงินทุนจากสหกรณ์การเกษตร
- แหล่งเงินทุนหมุนเวียน (กองทุนหมู่บ้าน, กขคจ ฯลฯ)
- จากเงินออมของตนเอง
- แหล่งเงินทุนพ่อค้าคนกลาง
- แหล่งเงินทุนผู้ขายปัจจัยทางการเกษตร

- แหล่งรับซื้อผลผลิต

ตำบลไกรนอกไม่มีลานรับซื้อผลผลิตในตำบล แต่จะนำไปขายยังโรงสีและลานรับซื้อตำบลข้างเคียง ได้แก่ ตำบลกกแรต และตำบลบ้านใหม่สุขเกษม โดยลักษณะการซื้อขายผลผลิต จะขายข้าวเปลือกทันที ความชื้นประมาณ 25-30 %) ของเกษตรกร ส่วนใหญ่ผลผลิตข้าวเปลือกที่เกษตรกรผลิตได้ ประมาณ 90 % เกษตรกรจะนำผลผลิตไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าและท่าข้าวในท้องถิ่นข้างเคียง มีบางส่วนที่เกษตรกรเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน และเกษตรกรก็จะเข้าร่วมโครงการของรัฐบาลตามที่ได้ดำเนินการในแต่ละปี

สถานการณ์ราคาข้าวอยู่ในภาวะทรงตัวถึงราคาลดลง ขึ้นอยู่กับคุณภาพผลผลิตและปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดและสภาพอากาศหากมีฝนตกราคาข้าวจะต่ำลง

- ทำข้าวพรเทพ หมู่ 6 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม อำเภอกงไกรลาศ สุโขทัย 64170 โทรศัพท์ 081 785 7655
- โรงสีโชคชัยธัญญกิจ
ที่อยู่: 116 ตำบล บ้านใหม่สุขเกษม อำเภอกงไกรลาศ สุโขทัย 64170 โทรศัพท์: 055 616 311
- บริษัท โรงสีข้าวสภาพไรซ์มิลล์ จำกัด
ที่อยู่: 111 หมู่ 3 ตำบล กกเรต อำเภอกงไกรลาศ สุโขทัย 64170 โทรศัพท์: 055 601 014
- บ.ชูชัยอินเตอร์ไรซ์ จก. ที่อยู่ 56 ตำบล กกเรต อำเภอกงไกรลาศ สุโขทัย 64170 โทร: 055 601 014

- เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลไกรนอก มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตและแปรรูป จำนวน 1 ราย คือ นางกสิณ แสงมี หมู่ที่ 8 ตำบลไกรนอก

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- 1) การลดต้นทุนการผลิตข้าว
- 2) การแปรรูปผลผลิตข้าว
- 3) การทำนาแบบปลอดการเผา



ภาพที่ 2.9 แสดงกิจกรรมด้านการผลิตของเกษตรกร

2.2 ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข รายละเอียดตามตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

| ปัญหาและกลุ่ม ของปัญหา | สภาพของปัญหา | แนวทางการแก้ไข | หมู่บ้านและตำบล เป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ ประสบปัญหา) | ความสำคัญ เร่งด่วน |
|---|--|--|--|-----------------------|
| ด้านพื้นที่และ ทรัพยากร 1. มีปัญหาน้ำ ท่วมในฤดูน้ำ หลาก | สภาพภูมิประเทศ เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำน้ำ ท่วมขัง ในฤดูฝน | โครงการบางระกำโมเดล เริ่ม ปลูกข้าวนาปี ตั้งแต่ 1 เมษายน เพื่อจะได้เก็บเกี่ยวก่อนฤดูน้ำ หลาก | ตำบลไกรนอก | ค่อนข้างด่วน |
| ด้านการผลิต สินค้าและ การตลาด 1. ต้นทุนการ ผลิตสูง | ต้นทุนการผลิตสูง จากการ ขึ้นราคาของปุ๋ย สารเคมี ค่าแรงที่ สูงขึ้น และขาด อำนาจในการ ต่อรองในการซื้อ ปัจจัยการผลิต | 1. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยลดต้นทุน เช่น การใช้แม่ปุ๋ย ปุ๋ยหมัก น้ำ หมัก สารชีวภัณฑ์ 2. ส่งเสริมความรู้และการใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่นการ ใช้ปุ๋ยตามหลักวิชาการ การ วิเคราะห์โรคแมลง และการใช้ เครื่องจักรทุ่นแรง เช่น เครื่อง หยอด และโดรน 3. ส่งเสริมการรวมกลุ่มใน รูปแบบแปลงใหญ่เพื่ออำนาจ ต่อรองราคา | ตำบลไกรนอก | ปานกลาง |
| 2. ราคาขายต่ำ ไม่สามารถ ต่อรองได้ | เนื่องจากการเป็นกร ผลิตรายบุคคล จะขายตามท่า ข้าว โรงสี ในพื้นที่ ใกล้เคียง ไม่มี อำนาจต่อรอง ราคา ทำให้ถูกกด | 1. ส่งเสริมการรวมกลุ่มใน รูปแบบแปลงใหญ่เพื่ออำนาจ ต่อรองราคา 2. ส่งเสริมการปลูกข้าวที่ตรง ตามความต้องการของตลาด | ตำบลไกรนอก | ปานกลาง |

| | | | | |
|---|---|---|------------|-----------------|
| | <p>ราคา นอกจากนี้เกษตรกรยังปลูกข้าวที่ไม่ตรงตามความต้องการของตลาด และไม่มีมาตรฐาน</p> <p>เกษตรกรขายข้าวที่มีความชื้นสูงทำให้ราคาผลผลิตลดลง</p> | <p>3. ส่งเสริมการผลิตข้าวที่ได้มาตรฐาน เช่น GAP มาตรฐานอินทรีย์</p> <p>4. ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น บรรจุภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของตำบล การทำตลาดออนไลน์ เป็นต้น</p> | | |
| <p>ด้านการเกษตรและองค์กร</p> <p>1. ขาดองค์กรสนับสนุนด้านการตลาด</p> | <p>เกษตรกรขาดความรู้เรื่องการตลาด และไม่มีองค์กร หรือหน่วยงานที่สามารถผลักดันตลาดได้</p> <p>เกษตรกรขาดการสนับสนุน</p> | <p>ติดต่อหน่วยงานที่มีความรู้ด้านการตลาดมาให้ความรู้แก่เกษตรกร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน</p> | ตำบลไกรนอก | ปานกลาง |
| <p>2. ปัญหาหนี้สินเกษตรกร</p> | <p>เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดเงินทุนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน ธกส. , สหกรณ์ฯ แหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และกองทุนต่าง ๆ มาลงทุน อีกทั้งเมื่อกู้ได้มวงเงิน</p> | <p>นโยบายช่วยเหลือเกษตรกรด้านแหล่งเงินทุน สนับสนุนในรูปแบบของการรวมกลุ่ม การซื้อปัจจัย</p> | ตำบลไกรนอก | ค่อนข้างแรงด่วน |

| | | | | |
|---|--|---|------------|---------|
| | เกษตรกรยังใช้วิธี เชื่อปัจจัยการ ผลิต เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยา ทำให้มี ต้นทุนสูงเพราะ เสียดอกเบี้ยหลาย ต่อ | | | |
| <p>ด้านการแปรรูป ผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์</p> <p>1. วิทยาการหลัง การเก็บเกี่ยว</p> <p>2. ขาดความรู้ใน การแปรรูป ผลิตภัณฑ์</p> <p>3. ไม่มีตลาด รองรับ</p> | <p>เกษตรกรเกี่ยว ข้าวที่มีความชื้น สูง และขาด แรงงานและ สถานที่ในการ ตากข้าวเพื่อลด ความชื้น</p> <p>เกษตรกรไม่มี ความรู้ด้านการ แปรรูปผลผลิต การเพิ่มมูลค่า สินค้า และ การตลาดที่ ทันสมัย เช่น การตลาด ออนไลน์</p> | <p>จัดหาผู้มีความรู้ ความชำนาญ มาให้ความรู้กับเกษตรกร</p> <p>สร้างลานตากข้าวชุมชน และ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม</p> | ตำบลไกรนอก | ปานกลาง |

ตารางที่ 2.4 แสดงการวิเคราะห์ Swot และ Tows Matrix

| | จุดแข็ง (S) | จุดอ่อน (W) |
|---|--|--|
| | <ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นที่เขตชลประทาน 2. ผู้นำชุมชนเข้มแข็ง 3. พื้นที่เหมาะสมในการปลูกข้าว | <ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรขาดความรู้เรื่องการเพิ่มมูลค่าสินค้า 2. เกษตรกรมีหนี้สิน 3. มีน้ำท่วมขังในฤดูน้ำหลาก 4. ขาดแรงงานในครัวเรือนเกษตรกร |
| โอกาส (O) | SO | WO |
| <ol style="list-style-type: none"> 1. มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกในการขนส่งสินค้าเกษตร 2. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตในชุมชน 3. มีเทคโนโลยีในการช่วยลดต้นทุนการผลิต 4. มีหน่วยงานรัฐสนับสนุนความรู้และงบประมาณ | กลยุทธ์เชิงรุก <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างเกษตรกรต้นแบบในตำบล 2. ให้ความรู้เรื่องการตลาดนำการผลิต และเทคโนโลยีต่าง ๆ | กลยุทธ์เชิงแก้ไข <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการทำการเกษตรให้เกษตรกรพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า 2. บูรณาการความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนงบประมาณให้ใช้เทคโนโลยีใหม่ เพื่อลดการใช้แรงงานคน และการลดต้นทุนการผลิต |
| ภัยคุกคาม (T) | ST | WT |
| <ol style="list-style-type: none"> 1. ราคาสินค้าเกษตรมีความแปรปรวนทำให้เกษตรกรมรายได้น้อยลง 2. ราคาปุ๋ย สารเคมีกำจัดวัชพืชปราบศัตรูพืช มีราคาสูงขึ้น | กลยุทธ์เชิงป้องกัน <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในการซื้อปัจจัยการผลิต และการขายผลผลิต 2. ส่งเสริมความรู้ การลดต้นทุนการผลิต การใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ และสารชีวภัณฑ์ | กลยุทธ์เชิงรับ <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมอาชีพเสริมหลังจากว่างเว้นการทำเกษตรกรรม 2. จัดหากองทุนเพื่อสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร |